

prišlo na sestanek od blizu in daleč nad 200 ljudi z željo, da dobe o stvari točne informacije. To nejasnost med narodom so ustvarile delno nasprotujoče si vesti časopisja, največ pa razne okrožnice in letaki, s katerimi so gotovi ljudje preplavili vse podeželje. Ni mogoče verjeti, da se v današnjih težkih časih še najdejo neodgovorni elementi, ki z gotovimi in prozornimi cilji brezobzirno zavajajo že dovolj izmozgan narod v zmedo in stroške. Kljub dejstvu, da bo v sodnem okraju brežiškem na razpolago za razdelitev največ do 700 ha, v sevniškem pa isti obseg gozdov in pašnikov, kar je za 32 občin naravnost malenkost, mrgoli v okraju raznih »Vabil« na ustanavljanje — čim več zadrug, — katerih glavni namen, tako se naroča, je prijaviti se kot agr. interesent gotovim eksponentom bivših političnih strank, plačati gotov znesek od vsakega člana, in končno se prijaviti Kraljevi banski upravi kot interesent. To je neodpušljivo igrakkanje z narodnimi interesi. Nikjer v teh okrožnicah ni govora o vprašanju, če v okraju postoji sploh na razpolago kakšno v poštev prihajajoče veleposestvo, če so kje blizu gozdovi lastnika, ki poseduje nad 1000 ha gozda, če je torej sploh dana mogočnost upanja, da bodo trud, stroški in izguba časa ustanavljanja zadrug in pa plačila prispevkov inicijatorjem prinesla tudi vsaj najmanjši sad. To gospodom inicijatorjem očitno ne belj las, glavno je prijaviti se pri njih in plačati jim prispevek. Ker smo mnenja, da je skrajni čas, da gotovi ljudje prenehajo s poskusi streljanja partijskih kozlov na račun do najvišje možnosti izmozganega ljudstva, svarimo vsakega naj ne nasede takim vabam, temveč se naj oklene svoje najboljše korporacije, ki bo vsikdar ščitila interese vseh občanov, ne pa samo pri gotovih »ekspoziturah« pripravljenih ljudi, to je svojih lastnih občin, in naj ne ustvarjajo zmede tam, kjer itak skoraj ničesar ni za razlastiti za skupne svrha. Sreski kmetijski odbor je vzel akcijo v roke brez vsakih prispevkov in bo isto tudi vodil do najboljšega možnega uspeha. Kakor je agrarnim interesentom brežiškega sreza v tekočem letu brez vsakega hrupa in prispevkov obvaroval v njih žepu najmanj 2000 Din v gotovem denarju, tako bo tudi v bodoče storil vse v njih korist!

Brazilijska. Jakob Šoba, doma iz Stare vasi pri Vidmu, rojen leta 1847, nam piše, da še živi in sicer v Sorokobana Paraizo pro so Paolo.

Vse cenjene naročnike, ki še niso vsaj deloma poravnali naročnine za drugo polovico leta prosimo, da isto takoj obnovijo, ker drugače smo primorani jim ustaviti list. Slovenski Gospodar stane za celo leto Din 32.—, za pol leta Din 16.—, za četrt Din 9.—.

Bikoborba na Španskem.

Španija se je prelevila iz monarhije v republiko, a bikoborbe so kljub tej spremembi ostale in jih ne more izpodrinuti ne gospodarska kriza in ne revolucija. V današnjih težavnih časih so bikoborbe bolj na dnevnem redu nego kdaj poprej.

Iz statistike bikoborb.

Leta 1915 je bilo na Španskem od maja do septembra 241 bikoborb. Leta 1930 je naraslo število na 331 in je že

bilo letos v dveh mesecih 231 borb. Letošnje bikoborbe so prepletene z izrednimi dogodki. Bila je cela vrsta zelo krvavih bojov. 41 torerov (bikoborcev) je usmrtilo doslej 1243 bikov. Povprečna cena za vsako žival znaša 2500—3000 pezov.

Ubiti so bili štirje toreri, med temi dva najbolj znamenita: Manuel Granero in Gitanillo de Triana. Ko je letos začetkom maja smrtno podlegel v borbi z bikom Gitanillo je bilo kljub negotovosti političnega položaja po celi Španiji proglašeno obče žalovanje. Gitanillo, s pravim imenom Curro Ruya, je bil po smrti Belmonta najslavnejši bikoborec v deželi. Že po končani borbi je podrl pobesneli bik Gitanilla na tla in ga potisnil ob planke arene, da je dobil več ran in obležal nezavesten. Ranjenca so prepeljali v bolnico in takoj so bili ob njegovi postelji trije najznamenitejši profesorji iz Madrida. Vsako uro je izdala bolnica poročilo o zdravstvenem stanju ponesrečenega in listi so prinašali ta poročila v posebnih izdajah. Tri dni se je boril torero s smrtjo in ko je umrl, so izšli časopisi s črnimi obročki.

Opisani smrtni slučaj je bil izjema, ker navadno ugasne slava onih torerov, ki bika ne premagajo.

Petek bikoborbe.

Bika pripeljejo na sredino arene (okrogel zagrajen prostor, na katerem se vršijo borbe), torero se prikaže z rdečo ruto in z lahkim mečem v roki. Pravilo je, da je treba žival čimprej zabosti na smrt. Torero ima za boj le 15 minut časa. Po preteku 10 minut se da znamenje z rogom, da ima torero še samo pet minut časa. Po nadaljnih treh minutah se oglasi ponovni signal in po tretjem mora torero ukiniti boj. Bika ki na ta način zapusti živ areno, ga morajo po zakonu takoj ubiti; torero pa, ki ni zmagal, se ne sme več tako hitro prikazati pred razjarjenimi gledalci.

Gledalci spremljajo vsako bikoborbo z največjo pozornostjo. Vsak spreten gib torera pozdravijo glasni klici: Ako odbije torero napad bika, začne občinstvo navdušeno mahati z žepnimi ruticami. Med borbo mečejo gledalci v areno razne predmete: Klobuke, palice, površnike itd. Po končanem boju mora torero te predmete vrniti lastnikom. Ako pa način boja ni po volji občinstva, priletijo v areno tudi sedeži. Večkrat se zgodi v odločilnem trenutku, da potegne posebno navdušen gledalec iz žepa rdečo ruto in draži s svoje strani z njo bika. V takih slučajih mora posredovati policija.

Za letošnje bikoborbe vlada posebno zanimanje, ker nastopajo v ulogah torerjev najboljši sinovi Španije, ter največ mladi zdravniki.

Iz življenja bikoborca.

Victorano de la Serna je študiral zdravilstvo in malo pred proglašenjem za doktorja se mu je rodil sklep, da postane torero. Starši so se uprli temu načrtu, a sin si je preskrbel potem strica denarna sredstva, s katerimi se je izučil v bikoborbi in je pred kratkim

prvič nastopil pred občinstvom. Ko je narod zvedel o strogosti njegovih staršev, se ga je polastilo razburjenje. Nekaj sto navdušenih oboževalcev bikoborbe je porušilo stanovanjsko hišo torerovih staršev, ki so komaj utekli ljudski pobesnelosti.

Vsenčilišče za bikoborbo.

Treba še omeniti, da je v Salamanci posebna visoka šola za bikoborbo. Torero-vseučilišče ima samo enega profesorja — 19letnega Pepeta Amoros. Profesor poseda namreč vse lastnosti, ki morajo dičiti mojstrskega torera. Že s 17 letom je ubil v eni seziji za bikoborbe 51 bikov in za ta krvava dejanja so ga povzdignili za profesorja. Še danes se udeležuje bikoborb z največjim uspehom.

*

Raznoterosti.

Prepovedano učiti, da človek izhaja iz opice. Zakonodajno zbornica v Nachvillu v južnem delu Zedinjenih držav je z veliko večino glasov oddklonila zakonski predlog, ki je zahteval, da naj se prekličje dosedanji zakon, kateri prepoveduje, da bi se v državnih šolah poučeval nauk o izvoru človeka iz živali. Med dolgo razpravo je najstarejši član zbornice dejal: »Ako je ta nauk na pravem, potem je sv. pismo na napačnem.«

»Zid žalovanja« last mohamedancev. Posebna komisija, katero je lansko leto postavila angleška vlada, da odloči v sporu med jeruzalemskimi Judi in mohamedani, je zdaj podala svojo odločitev glede takozvanega »zida žalovanja«, ki je bil povod že večkratnih izgrediv. Po tej odločitvi je zid last mohamedanov, vendar pa imajo Judje pravico, priti k zidu v svrhu molitve vsak čas, in jih mohamedanci pri tem ne smejo ovirati.

Moč živalskih mišič. Danes je dogmatična stvar, da delujejo človeške mišice dosti bolj ekonomično kakor pa parni stroj. Pri parnem stroju gre v nič 96% producirane toplote in samo 4% se spremeni v mehanično energijo ali »delo«. Šele v najnovjšem času se je posrečilo parni stroj izpopolniti tako, da daje 13% mehanične energije, vsa druga toplota pa gre še vedno v nič. Mnogo varčneje pa deluje človeško mišičevje, ki črpa za svojo delo potrebno toploto iz vsakdanje hrane. Lačen človek seveda ne more mnogo »delati«, ker njegovo telo, oziroma mišičje ni dovolj »zakurjeno«. Dokazali pa so točno, da porabi mišičje, najmanj po 20% za »delo« toplote, ostalo pa porabi, da se vzdržuje toplota telesa sploh. Še bolj varčno izrablja toploto živalsko mišičje. Najboljši človeški tekač teče 9.6 metra na sekundo, konj pa 32 metrov na sekundo. To je dokaz, da dela živalsko mišičje še mnogo bolj kakor pa človeško.

Mraz in vročina na lunl. Izpopolnjeni moderni astronomski instrumenti omogočajo precej zanesljive podatke o temperaturnih prilikah na mesecu. So ne-